

PRESSITEADE nr 110/24

Luxembourg, 11. juuli 2024

Euroopa Kohtu otsus liidetud kohtuasjades C-554/21 | HANN-INVEST, C-622/21 | MINERAL-SEKULINE ja C-727/21 | UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB

Õigusriik: kohtuasja lahendav kohtukoosseis peab ainsana otsustama menetluse tulemus üle

Kohtukoosseisu väliste isikute mis tahes õigusvastane sekkumine peab olema välistatud

Kohtu sisene menetluskord, mille eesmärk on kohtupraktika lahknevuste vältimine või kõrvaldamine ja õigusriigi põhimõttele omase õiguskindluse tagamine, peab ise olema kooskõlas kohtu sõltumatuse põhimõttest tulenevate nõuetega. Eeskätt tähendab see, et kohtuasja lahendav kohtukoosseis peab ainsana tegema menetlust lõpetava lahendi. Kohtukoosseisu väliste isikute mis tahes õigusvastane sekkumine peab olema välistatud.

Horvaatia teise astme kohtute kohtukolleeegiumide iga lahend tuleb selleks, et lahendi saaks lugeda ametlikult kuulutatuks ja pooltele teatavaks teha, saata asjaomasele registreerimiskohtunikule.

Registreerimiskohtuniku määrab asjaomase kohtu president. Praktikas on registreerimiskohtunik pädev peatama kohtulahendi kuulutamise ja andma kohtukoosseisule juhiseid. Pooled ei saa teada registreerimiskohtuniku sekkumisest ega tema nime.

Kui kohtukoosseis registreerimiskohtuniku juhiseid ei järgi, võib viimane nõuda, et kutsutaks kokku kolleeegiumi koosolek. See koosolek võib vastu võtta „õigusliku seisukoha“, mis on siduv kõigile selle kolleeegiumi kohtukoosseisudele. Kohtukoosseis, kes on juba nõupidamise lõpetanud, peab olukorrast sõltuvalt muutma enda juba tehtud kohtulahendit.

Horvaatia kaubandusajade apellatsioonikohtu hinnangul oli selline menetluskord käesoleva ajani põhjendatud vajadusega tagada kohtupraktika järjepidevus. Kuna see kohus kahtles sellise menetluskorra kooskõlas liidu õiguse ja konkreetselt õigusriigi põhimõttega¹, esitas ta selle kohta küsimused Euroopa Kohtule.

Euroopa Kohus vastas, et liidu õigusega on vastuolus liikmesriigi õigusnormidega ette nähtud liikmesriigi kohtute sisene mehhanism, mille kohaselt

- saab kohtuasja lahendanud kohtukoosseisu tehtud kohtulahendi kohtuasja menetluse lõpetamiseks saata pooltele alles siis, kui selle on sisuliselt heaks kiitnud registreerimiskohtunik, kes sellesse kohtukoosseisu ei kuulu;
- saab liikmesriigi kohtu kolleeegiumi koosolek – millel osalevad ka teised kohtunikud peale asjaomase kohtukoosseisu ja olukorrast sõltuvalt muud selle kohtu välised isikud, kellele pooled ei ole saanud esitada oma argumente – „õigusliku seisukoha“ vastuvõtmisega sundida kohtuasja lahendavat kohtukoosseisu muutma oma juba tehtud kohtulahendi sisu.

Erapooletusse ja seaduse alusel moodustatud kohtusse pöördumise tagamine tähendab, et **asja lahendav kohtukoosseis on ainsana pädev tegema menetlust lõpetava lahendi. Asja lahendava kohtukoosseisu väliste**

isikute, kellele pooled ei ole saanud esitada oma argumente, mis tahes õigusvastase sekkumise välistamise kaalutlusel peab kohtukoosseis olema moodustatud läbipaistvate ja õigussubjektidele teada olevate eeskirjade kohaselt.

Siiski on lubatav selline menetluskord, mille alusel kohtupraktika lahknevuste vältimise või kõrvaldamise ja seega õigusriigi põhimõttele omase õiguskindluse tagamise kaalutlusel võib liikmesriigi kohtu kohtunik, kes ei kuulu pädevasse kohtukoosseisu, saata asja läbivaatamiseks kõnealuse kohtu laiendatud koosseisule, tingimusel et 1) esialgu asja lahendama määratud kohtukoosseis ei ole veel asunud asjas nõu pidama, 2) kohaldatavates õigussuunistes on selgelt ette nähtud asjaolud, mille korral asja võib kolleegiumile saata, ja 3) asja kolleegiumile saatmise tagajärjel ei jää asjaomased isikud võimaluseta osaleda menetluses, mille viib läbi selline laiendatud kohtukoosseis.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

[Otsuse terviktekst ja kokkuvõte, juhul kui see koostatakse](#), on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Hoiame ühendust!

¹ Sellega on hõlmatud eeskätt õigus tõhusale kohtulikule kaitsesele, põhiõigus õiglasele kohtulikule arutamisele, kohtu sõltumatus, võistlevuse põhimõte ja õigus pöörduda seaduse alusel moodustatud kohtusse.